Coperta de *Cr. Müller*

ADRIAN MANIU

SCRIERI 2

VERSURI

Editura pentru Literatură — 1968

Ediție definitivă, îngrijită de autor

SCRISORI

DRAGOSTE, ŞI AICI...

Dragoste, şi aici toamna a bătut la sînge
pomii, din care a lăsat numai bice.
Vîntul a ajutat frunzelor să pice...
Pe urmă îi pare rău, şi plînge.

Am pornit singur de-a lungul caselor, subt cetate,
pînă la catedrala înfrigurată.
Duminica jelea din clopotele toate,
singură, ca un suflet într-o gloată.

Dorul mă îndemna să văd iarba vestejită,
apa curgînd grăbită şi pustie,
norii pietroşi, ca o turmă văpsită
cu amurg pe frunte, pentru măcelărie.

Fără de margini, cîmpul îmi strîngea mai tare
pieptul,
cîmpul nu mai avea nici o floare.
Mă întrebam: « Unde e dreptul
meu la viață, într-o lume care moare? »

Stăruitoare, ispita unui grabnic sfîrșit
bate sub tîmple, asemeni pasării ce, în noapte,
fîlfîie deasupra cuibului prăbușit.

Dragoste, nu auzi și tu aceleași șoapte,
cînd toamna biciuie pînă la sînge pomii goi,
înclinați să fugă, de-a lungul drumului blestemat?...

Noi, care rămînem, sîntem drumeții, noi,
dacă rămînem, cînd timpul a plecat...

DORUL MEU

Dorul meu zboară către tine, iubită,
porumbiel călător spre țările primăverii.
În cetatea asta neagră, prăfuită,
abia înfloriți, s-au scuturat merii.

Trec zilele... ca oamenii rătăciți pe stradă,
în umbra caselor de mult întunecate.
Aici numai la înmormîntări e paradă,
iar fetele sînt urîte toate, toate...

Nici nu mai cred gîndul de acum
să-ți mai ajungă subt albastrele priviri:
aici chiar albastrul cerului e înecat de fum,
și bîntuie moartea printre trandafiri.

IARNA CU ZĂPEZI DE ARGINT...

Iarna cu zăpezi de argint are să vie...
Mă simt atît de obosit, atît de obosit...
În spitalul ăsta cearşafurile par de hîrtie.
Mi-au luat hainele, că nu mai am de trăit.

Ieri îţi făcusem încă poezii,
cu versuri dulci şi triste, cum îţi plac ţie,
şi cum ai multe, dacă le mai ţii...
Vai, ce amară doctorie...

Pe fereastră nu se mai vede nimic.
De gemete, vîntul nu se mai aude.
Patului de lîngă mine i se pregăteşte dric.
Buzele sînt arse, sfaturile doctorului crude.

Ştiu... obrazul tău, atît de luminos,
ca iarna de argint, iubită ţie...
N-am să mai calc niciodată pe jos?
Ar trebui cineva să mă ţie.

Ziceau: să mă hrănesc mai bine...
Şi gura ta e sînge foarte sănătos...
Tu însă n-ai de ce să vii la mine;
să-mi scrii o vorbă, ar fi prea frumos.

Vai, cîteva minute să stai!
De gîtul tău să-mi încălzesc mîinile de gheaţă,
şi puţine flori ieftine să-mi dai,
să se usuce pînă-n dimineaţă...

Eu aş cînta cele mai frumoase cuvinte,
încet, că abia pot vorbi...
Le-ai crede aceleaşi jucării...
Ar fi atîtea adevăruri sfinte...

Lumea ar zice: « E tot nebun... »,
neştiind ce aproape sînt de tăcere.
Cînd aş fi vrut să fiu atît, atît de bun...
(Şi nimeni bunătatea nu mi-o cere.)

Sigur, nici n-ai să mă citești, nici n-ai să vii.
Să fi știut că scrisoarea subt ochi o să-ți cadă,
aș fi încercat mai bine, și n-aș fi putut scri.
În iarna cu argint de zăpadă...

Odată, însă, are să mă înțeleagă...
Puternic am să-i cad în genunchi pentru iertare.
Eu fiind în agonie, să-mi zică:
« Sînt a ta viața-ntreagă ».
Nu! Doctoriile îmi dau iar aiurare.

Fiindcă altfel nu poate să fie,
fiindcă de ce m-ar iubi vre odată?
Destul cînd pentru ea e bună și curată...

Cum sînt fulgii, albi în vijelie...

CU FRUNTEA ÎN MÎNĂ

Cu fruntea în mînă, dorind de tine,
ascult povestea trecutului,
în toamna asta, în care au murit gherghine,
și a rămas mireasma lutului.

Văd și acum vorbele zburate,
ca un roi de fluturi.
(În surîsuri curate,
le mai fluturi?)

Afară e noptare neliniștită,
ca o dragoste în care înțelegi sfîrșitul.
Poarta pustie se bate de vînt trîntită.
Palidă luna își încovoaie cuțitul.

Oare numai suferință e fiecare clipă?
Răspunde, floare ruptă din tulpină,
pasăre lovită în aripă,
și iubire chinuită fără vină.

Singură teama știe să-nfrunte
visul născut să se sfarme?
Împiedicînd mîna, în frunte
să dea liniștea de plumb, a unei arme.

CÎNTECE DE DRAGOSTE ȘI MOARTE

CÎNTEC DE DRAGOSTE MOARTĂ

Credeam că sîntem înțeleși în veșnicie,
înlăturînd cuvintele de alți mințite,
schimbînd în sărutare sufletele alipite,
chiar suferința întregind o sfîntă bucurie.

Sortiți a fi legați din alte vieți,
ne-apropiase peste lume o simțire mai firească,
în mine zîmbetul tău trebuia să înflorească,
amurg îngenunchiasem albei dimineți.

Mîinile pînă-n inimă au mîngîiat.
Privirea în privirea ta oglindea dorul.
Îmi erai liniștea și îți trăiam fiorul,
miruind fruntea într-un gînd curat.

De mult în tine dragostea s-a stins...
pe cînd în mine crește...
Mormînt îi sapă depărtarea și tăcerea.
Dar tot mai binecuvîntez neagră durerea.
Cînd nu-ți mai sînt, în sufletu-mi făptura ta trăiește.

PLOAIA A STINS...

Ploaia a stins în cer stelele toate,
și-acuma cîntă, din vîrful degetelor atingînd
bemolii negri, peste case;
în co pleșiri se întețește, burlane sfîșie mătase.

Oglinzi subt crep de doliu, străzile sclipesc,
din beznă, ude.
Acum, cuminte și senine, dorm în paturi albe,
calde, domnișoarele frumoase...
Afară, cine cîntă e nebun, de vreme ce
nici dracu' nu-l aude.

Mecanic, pasul calcă pe secunde:
tac, tac, tac,

în patrulare fără țel.
Aceeași umbră rătăcește, urmărind cu ochi de oțel
pretexte noi.
La o răspîntie,-n fundul lăzii de gunoi,
un cîine de noroi,
sonor sfărîmă oase puturoase.

Barieră.
Omul nopții bate-a deznădejde-n poarta ferecată,
la bordel,
ca-ntotdeauna îmboldit de dorul potolirii ticăloase.
Pustiu, răsunetul se vălurește, bubuie și cade,
istovind lăuntricul tumult.
Nu merită să mai iubești nici una...
Moartea singur țel.

E prea tîrziu, sau prea devreme...
Pretutindenea închis.
Nimic mai mult.

SEARĂ DE AUR

Mînă-n mînă. Alături. Îndreptare peste viață.
După sfîrșitul sărac al orașului...
Fabrici fumegau plînsul sirenelor.
Cazărmi sfîșiaseră ceasul stingerii.

În maidane, maghernițe cu mușcate răriseră,
lipsa se lărgea în necuprins dîrje.
Copii zdrențuroși se-njurau fără vină,
cerșetori cu glas de tîlhari, binecuvîntau.

Corbi au zburat răscrucile crescute-n gunoaie,
unde moșnegi scormonesc comori putrezite.
Cîntece frînte amețeau hanul aplecat,
iar căruțași biciuiau strîmb, gloaba poticnită.

Rîul purta crengi frînte pe curcubeu de păcură,
peste rîpa scobită de tîrnăcopul groparilor,
o bocitoare tîrîndu-se pe mormînt chema întoarceri,
îmbiind pomenile cîte nu adusese, miresei.

Înserarea poleia cu jale pustietatea,
toată priveliştea îşi trăgea sufletul în murdărie,
numai tu, îngere, pluteai fără atingere,
deasupra păcătoaselor traiuri, lipsite de vis.

Tăcerea a-ntrecut dulce cuvintele,
taina înflorind fără apropiere; desprindea mîinile
împărtăşitul gînd, înălţîndu-se deasupra patimilor,
fiecare inimă arzînd singură, asemeni stelelor în cer.

CÎNTEC DE NOAPTE LA MARE

Bat toate clopotele, îngînate din adînc de mare;
vechi înecate focuri clipitoare înnoptează-n depărtare;
întunecimea aripează alb valuri amare.

Desprins de lume, simt singurătăţile aproape.
Gînd înflorit alunecă înlăcrimat subt pleoape,
cîntînd, deasupra vieţii, pe nemărginiri de ape.

Cînd, mincinoasă, dragostea dezamăgeşte din tîrziu,
înalt nemărginirea înstelează timpul argintiu.
Clipa fugind, rămîne visul viu.

Îndemn făpturii ce de țărmurit în neființă
se desparte,
frîngînd întoarcerea, pe mai departe.
Nemărginire mincinoasă... Vîntul frunzărește
foi de carte.

CEL DIN URMĂ DAR

Îți dau o ramură cu frunze înroșite,
cu frunze inimioare ascuțit crestate.
Tu scutur-o pe drumuri părăsite
în amintirea clipelor plecate.

Apoi, cu ochii mari deschiși, visează,
în toamna asta cu miros de ceară,
la gîndu-n care dragostea-nviază,
pe cînd îndrăgostiții se omoară.

Din ramura cu inimi înroșite,
s-a risipit în toamnă desfrunzirea,
în ceasul cîntecelor amuțite,
cînd dorul frînt, își vrea în zbor nemărginirea.

De-acuma ploile au să îngîne jalea,
și stolurile săgetează zarea,
străbătînd ceruri negre pentru calea
în care au să își ajungă doar pierzarea.

Dar cît se prevestește frigul cel tîrziu,
pe biciul ramurei o inimă pîlpîitoare bate...
Azvîrle-o de pe punte rîului pustiu,
că zborurile sînt de mult în cer plecate.

SEMNE ÎN NOAPTE

Îmi e dor de cei ce nu mai sînt...
Chipul lor dinainte,
îl chem din minte
și din pămînt.

Cu morții trăim ce-am pierdut,
dezgropînd amintirile.
Adevărate, iubirile
răsar din trecut.

Cale în care fără întoarcere pornim,
dreptate neînțeleasă,
în păcate să fim
cînd simțirea ne lasă?

A fost prea tîrziu, atît de curînd...
Binele unde-a rămas?
Cînd adevărul e gînd,
durerea e glas.

Chemarea lor îndemnînd, sună,
să-i ajung, fără să mă fi împlinit.
Șoptea cunoașterea din pomul înflorit,
alb, subt galbena lună.

PÎNGĂRIRE

Am venit să ne sărutăm
în astă biserică părăginită,
și dăm
de credința odinioară trăită.

Între icoanele din neagra zugrăveală,
ești albă auriu,
cînd în sfială
înfloresc un cîntec, pe care nu-l scriu.

Nici mîinile nu ți le sărut.
Asfințitul de az
te-a mîngîiat pe obraz,
și lîngă altar, în genunchi, a căzut.

Aici au fost odată cîntece de slavă,
veneau domnitorii, cum îi vezi pe zid pomeniți,
și îngenunchiau, cerînd ispășire,
după ce dăruiseră otravă.
Cînd băteau mătănii călugării cerniți,
pentru veșnica Dumnezeire.

Am căutat un adăpost, dar tot nu ne putem
destăinuì
subt bolțile de răsunet mute,
unde păgînii au spart ochii sfinților, spre a orbì
cele nevăzute.

Clopot dogit,
ropot de plîns,
cine v-a strîns,
unde-ați pierit?

Biserică pustie,
crăpată de trăznet și vremi,
pentru ce urgie
gemi?

Oare nu s-au șters urmele amăgirilor deșarte,
cînd amintirile au luat prin veacuri zborul,
legînd trecutul cu viitorul?

Prin clipă trecînd mai departe.

ÎN SEARA ASTA

În seara asta blîndă, cu frunzele în rază,
să mergem în tăcere, gîndindu-ne-n trecut,
pe țărmul gol și negru, cînd zarea-nmormîntează,
un soare care moare, în roșii bălți căzut.

Privind în ape cerul ce auru-nverzește,
să mai șoptim tristețea cuvîntului dintîi,
cînd din întunecime blestemul rău pîndește,
tu, așteptînd sfîrșitul, de brațul meu rămîi.

Văzduhul își deschide durerea negrei rane,
putere strivitoare amenință omorul,
zvîcnesc pe fruntea nopții cîntările din strane,
și pasări fără nume de fruntea-mi își frîng zborul.

Vreau, luna cînd o trece pe cer ca totdeauna,
să strîngi mîna mea rece, deodată încleștată,
apoi să rîzi în țipăt înțelegînd minciuna,
din veșnica iubire, de viață dezlegată.

MÎNGÎIERE

O, suflete, înalță din nou aripa frîntă,
să te ridici în cerul de toamnă îmblînzit,
în cerul de icoană, cu aur înnegrit,
cînd lancea îndoielii, în turburi nori se-mplîntă,
iar steaua își mijește întîiul pîlpîit.

Trudită a fost calea, și ostenit de rană,
atît e de amarnic să vrei un nou avînt.
Pentru deșertăciune visarea este vană,
iar pentru vis mormîntul se sapă în cuvînt.

Dar ție ce îți pasă, că totul știi zadarnic,
din ce nu se întoarce, din chinul nesfîrșit,

strîmbînd durere-n zîmbet, recheamă pe paharnic...
Din cupa lunei pline să bei reînnoit
vedenia pierdută a celei ce-a iubit.

VIAȚA ASTA TRECE

Viața asta trece, ca o zi,
peste cireși în rod sîngerați,
peste cîmpuri cu miei aurii,
peste munții albi și curați.

Viața asta cade, ca un zbor,
deasupra crîngurilor zburlite,
deasupra apelor, cîte mor,
deasupra holdelor, ruginite.

Viața asta piere, ca un foc,
într-un vechi opaiț de bordei,
într-o stea ce s-a urnit din loc,
într-o cremene ce-a înflorit scîntei.

BLESTEM

Să nu pricepi niciodată frumusețea,
nici adevărul, nici jertfirea pentru gînd,
să-ți fie tinerețea cumpănită și nebună bătrînețea,
să disprețuiești dragostea, să nu ai prilej să fii blînd.

Îndestuleze-te de viață lingușirile,
cu îmbuibare fără foame, desfrînare fără plăcere,
nici măcar ura să nu-ți încordeze simțirile,
să nu poți rîde, nesimțind nici o durere.

De toate credințele necrezător, să ți əs urască,
să nu-ți placă arșița‘ ploaia, gerul,

înainte de dorință, fără trudă, toate să ți se
împlinească
și să nu iubești floarea și cerul.

Nerodind în traiul tău cîntec, nici plîngînd,
să nu fii în stare pedeapsa să ți-o cucerești.
Într-o altă lume sau într-un sfîrșit nădejde neavînd,
să mori cînd e prea tîrziu, și să nu mai putrezești.

CÎNTEC DE JALE

Biet suflet, unde mai rătăcești?
E altă lume în flori și stele?
Sau în vecii fără gînd te topești?

E altă viață, fără de moarte?
Sau și a noastră e vis smintit,
și nu e nimic mai departe?...

Cînd frumusețea se face pămînt,
tu mai rămîi doar, amintire?
Dar amintirea se pierde-n cuvînt...

Cîntecul tău am vrut să-l cînt,
din tot ce este sfînt în mine,
însă în mine de mult nu mai sînt...

PENTRU SUFLET

Într-un lăcaş de părăsită rugăciune,
cu bolţile încovoiate coaste,
o candelă în chip de inimă săpată...
Şi din altar, cuvîntul se-nălţa:

«Mărire ţie, blîndă şi-nţeleaptă,
cu părul rîu de soare mătăsos,
cu ochii de senină străvezire,
cum numai cerul primăverii poate fi;
şi mîini în care alintată sărutarea
caută cuib al mîngîierii reci...
Icoană îmbrăcată în argintul suferinţei,
tu, veghe dorului şi floare a dorinţei,

fii veșnic preamărită întrutoate;
că lacrima din raza genelor aprinde
întreg negrul lăcaș de rugăciune,
în care inima tăcut se stinge.»

DEPARTE, TÎRZIU

Orașul e străin. Norii apasă greu pe turnul prăbușit,
seara se lasă neagră, ca într-un tablou învechit
în care te cauți, doar te vei găsi și pe tine...
Se face tot mai întuneric; e poate mai bine.
Lung o goarnă sună: părăsit, părăsit...

Tristețea primăverii, dulce ucigașă,
stă la pîndă pentru fiecare gînd...
Înverzirea a fost rece. Rîul trece, atît
de frămîntat, parcă ar sta. Încotro să pornesc?
Obloanele se închid, ușile se trîntesc,
un ceas bate, bate nu știu cît...

E noapte deasă. Un cîntec aș vrea să fiu,
cîntec sau gînd. Dar ce? Nu știu,
că am uitat tot, și toate luminile s-au stins.
Orașul învins m-a învins...

Pustiu și departe... Tîrziu.

VEDENIE

Din gîndurile care se zbuciumau odată
n-a mai rămas nici unul întreg, nevătămat;
trăiește doar pierzarea, cum stăruie să se zbată,
în brazda ruginie de pluguri răsturnată,
frînturile de șarpe în zori de zi tăiat;
amurgul își aruncă pustia peste mine,
durerea însăși fuge. E liniște adîncă,
și nici măcar speranța de-acuma nu își ține
credință pentru suflet. Și inima e stîncă.

Dar iată că tăcerea de-un sunet e tăiată,
cu salturi se ridică chemarea sfîșiată
și țipătul se urcă sălbatic, mînios...

Într-o penumbră verde, o hîrcă rău știrbită
în tremur scîrțiește cîntarea repezită,
pe o vioară neagră, cu un arcuș de os.

SEARĂ DE ÎNGHEȚ

Cloncanul, fîlfîindu-și reverenda de abate,
prin goalele văzduhuri vîslitor se-abate,
chemînd surate din vîntoasele turbate.
Sonor,
cu răgușeală,
prin învinețit decor de nor,
răspunde, cîrîind, un stol,
suind pe hora orizontului pustiitor,
în vreme ce Tăria scutură o fulguire
din cerești cristale sfărîmate.

A scăpătat la timp,
intrînd în depărtare,
bolnavul soare, mazilit Ban mare,

cu pătură de umbră trasă peste cap, abia se mai arată.
Mofluz, a părăsit tarlaua nearată.

Din perna norului,
acolo unde vechiul asfințit mai adineaurea
s-a odihnit
(prea stăruise urma încăpățînată),
a început să curgă fundul unui sac, prost peticit,
ca puful alb de lebezi jumulite,
ninsoare îngroșată.

Pe urmă,
cineva în nevăzut,
aruncă, destrămîndu-le, romantice garoafe albe,
în neștire,
pe așternute măguri brumării,
în amintire închinată unei fete mari,
poveste depărtată în trecut,
pînă la margine de cimitire.

Trist,
bolta cerului se-ntunecă,
sfințind mai jos;
se-ntorc de la pădure,
negre fulguiri,
stăncuțele de chinoros,
cu larmă frîntă,
pentru noaptea care se implîntă.

Răsună pîrîit de vreascuri, cînd părechile
în cuiburi se așează.
Bine-albăstrită, vitregia înnoptează.

Acum,
prin pîcla ce, oricum, închide îmbîcsiri de fum
pe orice drum,
o tobă-n nevăzut dărăbănește:
drum, drum, drum,
în vreme ce, de tot mai zgribulit, biet sufletul
înfrîngerea își plînge.

Bezmetic, vîntul plimbă,-n urmă, mătura prin șanț,
cu deșănțare-naintînd șovăitorul contradanț.
Grotesc,
« pentru vedere »,
simulează hărnicie,
făcînd risipă de silință:
în neștire strînge
gunoiul putrezit al frunzei fără sînge.

PRIMĂVARĂ FISTICHIE

Roșie, înverzirea, dovedind pripirea, întîrzie;
zarzări, timpurii, îți sorcovesc flori de hîrtie;
arătura nezvîntată lipicește, tencuind noroaie;
peste cîmpuri fumegă înecăciune acră de gunoaie;
sîcîie un anost cîntec, aciuind descîntec monoton,
din cești albe, de cafea, pe crăcănații stîlpi
de telefon.

Vremii,
findcă a trecut năuc,
fără ceas,
îi dă-n sincope glas, la timp pierdut, un cuc.
Pe întinderea dreptunghiular arată,
tremurată, ploaia se arată.
Timp urît înseamnă un belșug frumos.

Văicărind placida behăială,
oile merg, merg,
cu botu-n jos.
Gheața lasă balta prinsă-n copcă,
ciob de-oglindă, care, fără de cobire, pîrîiește.
Gălbenire pe nuiele:
în omizi de ciucuri, tot alunul
maioneza de paradă înflorește.

Pasul fleșcăie, intrînd pătrunzător
în primăvara-jucărie;
parodie scutură ninsoarea mieilor,
risipă luată-n rîs: confeti de hîrtie.

Prea firește numai dorul cel statornic
trecătorul gînd apasă.
La canton, bariera,
cumpănă de puț,
contrast,
pe gol se lasă.
Trenul negru hornărește, gîfîiește,
mic în larma monstruos enormă, jubilează expansiv,
emițînd un lamentabil fluierat ce, imediat și sacadat,
dispare-micșorat,
cu pufăit expeditiv.

Apoi, rar,
nu-i fie de deochi!

a renceput, mai anostă, cu persistență,
plictisita ploaie.
Și a tot ținut, pînă cînd,
leoarcă subt cămașa ruptă norului,
pe infinitul liliachiu, s-a lăbărțat luna, greoaie.
Chiar atunci, grăbind în rotituri ciomagul,
la mai mare dragul,
s-a ivit obișnuit om pămîntean.
Multștiuta scîrbă de porcar, înțolit în treanță
de mintean,
își convinge, prin izbeliști, scroafele grohăitoare
să cîrmească spre cătun,
din devreme înjurînd cu Paște, în răstimpul cît
tușește tot ca la Crăciun.
Bineînțeles că, semănătorește, bea-n lulea tutun,
dacă nu-i și nu-i altminteri rost să se îmbete tun.

AMURG DE TOAMNĂ

Din pomi au curs ruginiții bani foșnitori,
subt fiece trunchi o comoară.
Crengile au rădăcinat șerpi în nori.
Frunza lîncezește mireasmă amară.

Șoapte seci
trec poteci,
zboară-alene
coțofene.

A înghețat pustiul în giulgiu de brumă,
pîlpîitoare candela brîndușelor stingînd.
Încercarea de cîntec sugrumă
zbor desprins de pe ramuri de gînd.

S-a închis
orice vis.
Pe subt cer
greu, de fier.

Peste tot necuprinsul fără de drum,
soarele-a crescut trecut de aur învechit,
sfărmînd rugul unor înnorări de fum.
Clopotele din cimitirul văilor au ostenit.

Dăngănind,
prohodind,
un sfîrșit...
neîmplinit.

Duhul negurii acum cutează, priveghează,
jeluirea greierilor, de oriunde, mai departe,
cînd albastra noapte sîngerează,
ridicînd lumina deasupra-mpărăției moarte.

Ș-un lăstun,
ca nebun,
dă tîrcoale
lunii goale.

GÎNDURI ÎMPOTRIVITE

Nu plînge, ca să nu ucizi florile.
Închide ochii viorìi.
Așteaptă zorile.
Florile, și fără tine, vor pieri.

Roua ochilor tăi vestejește,
lacrima cerului înviază cîmpia.
Visul în care viața trăiește
duce spre moarte Tăria.

Iubindu-le, fără de milă smulgem florile,
împodobind țărîna ce pierzanie cheamă.
Toamna a oprit viorile,
zorile cîntă aramă.

NOAPTEA NEBUNĂ

În odaie s-a lăsat tăcere... și e noapte...
Mlădios trup gol, mireasmă de porumb
și mere coapte.
A îndurerat descîntec legănat, încît
simt că gîndul o să se desprindă.
Vis urît...
În oglindă... Și atît.

Înainte de a fi a mea otravă,
mă dureai în inima bolnavă,
cum pe cer îl doare,
în pătrunderi, prima stea,
cum pămîntul suferă la-ntîia floare
răsărită de subt nea.

Astăzi, însă, suferința
e știința nebuniei care vine,
și în țeasta asta bate:
« Mai iubești? »

Atît mai bine!
Vise sfărîmate...
(Știu, și basta!)

Sărutarea-ngheață rea,
dăruind vis ce durea.
Fără suflet, chip frumos,
tăinuind veciei os,
cui sortiseși dragostea?
Dorul nu ținea să stea...
A căzut în gol o stea...
Înțelegi ce prevestea?

Degete trosnind a descleștare seacă...
Semne în dulapuri bat a piază...
Moartea pretutindeni înviază...
Revărsările în ceruri se îneacă.

Prin grădină cad mereu, cu șoapte,
de pe ramuri, mere putrede, bufnind în noapte...

Luna plină, din pervazul de fereastră,
a vărsat ceașca de lapte
în sticluțele cu doctorìi
bandajate în hîrtii.
Pîn' la zi,
galbena lumină,
mai tînjind tămăduiri, suspină.

În odaie e tăcere.
Luna cere...
Luna moare...

...Imediat, cel mai stricat scaun bătrîn,
părăsind pe așezații care-napoiați rămîn,
bocăne galop
în șchiop
hop-hop,
pe trei picioare,
și din goană, se oprește numai pentru-o altă toană:
apucînd a face curte înfocată-n dosul casei părintești,
repezit și insistent, dormeuzei, subt ferești...

Uite ce se-ntîmplă, dacă te pripești!
Și de scaune stricate trebuie să te ferești!...

SUFLETUL AMANTULUI SINUCIS

Sufletul amantului sinucis
bătu la porțile raiului.
Și vămile cerului s-au deschis.

Sufletul era trist, inima lui, tot rănită.
Dumnezeu, cu dulceața graiului,
i-a zis: « Multe ți se vor ierta, pentru o iubită.

Vino în grădina crinilor,
uită-i glasul, ascultînd cîntecele îngerești,
focul stinge-ți în măreția luminilor. »

Sufletul amantului a răspuns:
« Să-mi uit dragostea? — Glumești.
Raiul pentru asta nu e de-ajuns. »

Sufletul amantului sinucis
avea o rană, purpurie floare
care se scutura, sînge, în abis.

Necuratul ridică ușa iadului:
focul torturei ardea ca un soare
în cazane cu smoală, și din torțele bradului.

« Vino, suferința te răsfață »,
răcni Satana, arătîndu-i chinuiți
cu mîini arse și priviri de gheață.

Sufletul amantului a zîmbit:
« Prea mici suferințe promiți
celui de ea neiubit. »

Frumoasei care nu mă cunoștea i-am scris
povestea plină de nevinovăție,
așa cum a fost — și cum e și o să mai fie
sufletul amantului sinucis.

SCRIPTURI

*«Întrecînd viteza luminei
ajungem în trecut.»*

Reîncepînd socoteli, pe care nu le mai înțelegea,
departe, la douăzeci de veacuri-lumină,
cetitorul cerului a deslușit o stea,
aur vechi, în albastra pustietate cristalină.

Prea mult veghease deasupra naltului ocean,
se împlinise miez de noapte înghețînd suflarea,
așternînd flori de argint pe ochean,
cînd, o lacrimă împietrind pe cleștar,
a limpezit arătarea.

Străvezie, cum nici nu poate fi o altă nestemată,
picătura ochiului ostenit de lungă viață,

făcu de două mii de ori depărtarea apropiată,
deschizînd drum, printr-a nemărginirii ceață;

astfel, readucînd de mult trecuții ani,
în vreme ce salbe de luceferi începură să cînte,
se îngînau doruri, doinite de ciobani,
împletind în nimburi raze răsfrînte.

Vite blajine rumegau în gol, aburea un junc.
Ieslea lucea ca luna plină, în staulul negru,
unde slab plăpînd înflorise un prunc,
ocrotit de meseriașul bătrîn, rămas fără lucru.

Magul și-a-nvinuit de amăgire truda ochilor.
Aceleași noiane zvîcneau în veșnicie nemișcate.
Ca un fum de smirnă suia Calea Robilor,
în vreme ce socotelile vechi au rămas nendreptate.

BAL MASCAT

Gătit în frac roșu, se uită la ceas
și rîde scheletul cu sfredel la nas.

Viorile cîntă și cheamă la joc.
Castelul deschide ferestre de foc.

Orchestra valsează, lumina vibrează.
Frumoasa,-n oglindă, pe piept se pudrează,

cît El clănțănește, glumeț și ușor,
cuvinte ce-s roșii și negre-n amor.

Apoi El surîde, și Ea se albește.
În torțe, rășina de sînge zvîcnește.

Perechile-n goană se fac, se desfac.
Pe lac țipă lebezi speriate de foc.
Fecioara leșină. Cîntările tac.

..............................…........

Luminile suie pe scări, ca o gamă.
Ecoul, — un strigăt, — în strigăt recheamă.

Afară, în șuier, zbucnește furtuna.
Luminile-n torțe se sting cîte una.

Din àripa harfei plesnește o strună,
un ropot, în ceruri, dogește și tună...

Blegiți, invitații din negrul salon
privesc, plini de groază, prin măști de carton.

Mari fulgere repezi apar și dispar.
Un doctor ia sînge din piept în pahar,

îi smulge colanul, îi taie corsetul.
Dar morții ciudate nu-i află secretul.

Întinsă pe targă, cu fața de ceară,
Frumoasa-i purtată-n cavou... dar pe scară,
scheletul, bătînd din călcîie pripit,
trosnindu-și spinarea, rîdea mulțumit.

Și, roșie, umbra acum rîde iară.

ȘAH

Între castèle vechi, se așterne cuprins pustiit.
Lumina nopții albastre prăfuiește Calea Robilor,
și deodată un îndemn din nevăzuturi cheamă
vraja tristă, în descîntec legănat.

Frumoasa mîndră, ca o sfîntă pogorînd din icoană,
sau ca o iubită-n giulgiu, suită din mormînt,
se ivește-n semeție de crin sub clarul lunii,
cu sîni mărunți și zîmbet crud tăiat.

Pașii se socot pe pătrate negre și galbene.
Jocul măsurat îl pornește Doamna de ivoriu,
lunecînd în cutia strategică drumuri îndrăznețe,
apărată de Nebunul care zbughește pieziș.

Se scriu zadarnic mișcările ocolite,
pîndește pierzania, din mîna cumpănită,
urmărind fuga prin toate putințele de rătăcire,
pe alte dreptunghiuri galbene și negre.

Curtenii au căzut; caii s-au pierdut în luptă,
toate turnurile zac, de mult răsturnate,
Riga se ferește greoi, bătrîn singuratic,
iar dușmanul de abanos, cu un roib sărind strîmb,
încolțește scăpările, închizînd orice cale.

Peste meterezele Curților se întinde întunericul
de codri galbeni, negre ogoare de toamnă,
fulgere de vară pîlpîiesc mute, din tabere
neliniștea vrăjii îndeamnă, alt drum, socotit de
scăpare.

Pumnul sorții însă răstoarnă trupul măscăriciului,
pe lespezi galbene și negre, grăbind pustiirea.

Stăpîna aleargă, amenințînd și întorcînd capcanele,
spintecînd drum, pînă-n redutele vrăjmașe
nimeni nu îi prinde arătarea tot mai albă,
avîntul mai aprig, încumetarea mai deznădăjduită;
semnul pierzaniei îi bate grăbită zvîcnire.
Tropotul calului sare unghi, din zi în noapte,
șchiopătînd,

și răsună cobitoare amenințarea, cu pază,
fiecare pas își are ieșiri spre osîndă,
fiece capcană pregătește neînlăturată robire,
prevederea șovăind, înseamnă sorții înfrîngerii.
Pustiit cîmpul crește lovind în muchile zărilor
din cuprinsul cutiei de joc nimicitor.

Dar mîinile grele împing spre sfîrșit prinsoarea,
dăruind o figură de lemn, căzută pradă
sfîrșitului învingător.

ÎNCHEIERE

Se stinge gîndul, putrezește mîna.
Sîngele inimei îngrașe țărîna.
Cine rămîne, vadă întreaga zădărnicie.
Nici măcar suflet să nu fie?

De ce am cîntat, la ce am suferit,
am păcătuit, am iubit,
m-am trudit și m-am zbuciumat?
Cît am înțeles n-am aflat.

Uitare, amintire, — totuna,
învierea e fără îndreptățire,
și e nătîng că pierim pe totdeauna.
Amar dorul binelui, nu vrea răsplătire.

Dragostea de ce m-a amăgit?
Cugetul la ce n-a fost crin?
În nemărginire, veșnic sfîrșit,
întru pierzanie închin.

SALOMEEA

sau

Urmările unei proaste educațiuni

ION ÎN PUSTIE

Suit-am coama munților ca să ajung lumina.
E zăpadă.
În urma mea șoptiră frunzele căzute, vremii pradă.
Calc, astăzi, muchii albe, de fulgere plesnite
și de mînia-ți scrise.
Din ele se tîrăsc năpîrci și miasme otrăvite.
Zadarnic am chemat raze de sus, e iar furtună!
Căldarea văilor răsună, în abise.

Între pietrișuri spintecate de torente
spumoase, cum sînt fulgii îngerești,
făcutu-mi-am o vatră ce se stinge
cînd te întreb: « O, Doamne, unde ești? »
ș-aud cum plînge
stînca asudată.

Ieri am văzut trecînd un stol de rîndunele,
ciripire lină.
Sînt pasări ce la noi nu se opresc,
în niciodată.
Doar cîte una pică,
moartă,
mică,
așa cum ai văpsit-o: negru, alb și sînge.
Am auzit că tu le-ai învățat
să-și facă lîngă ceruri cuib din tină.

Acuma, vîntul m-a-mbrăcat
în valuri moi de ploaie,
și mă frînge.
În reazem,
pe prăpăstii m-a lăsat.
De-aicea văd orașul tău dumnezeiesc
și rîu-n care eu am botezat.

De aici e-așa de mică apa lui,
— nu face să vorbesc.
Iar noaptea în cetate văd zvîcnind lumini,
ca-n ochii stelelor de sus,
— mai multe poate, —
și strălucesc, ca ochii fiarelor în vizuini.

Mă uit apoi cum steaua-ntîi străbate,
încet cum celelalte-și merg rotunda cale,

văd Carul, Cloșca, Scorpionul — toate.
În aur, alb și roz, tu le preschimbi țărîna;
Prea Curate,
inelul lui Saturn
ar fi prea mic, la degetul din mîna
cu care-ai scris
în cartea vieții răsturnate.

Dacă mă uit mai mult
spre șoldul mării,
în care dorm mărgeane
și pești mari cît o cetate,
eu știu că tot albastrul ei
e doar un punct în ochiu-ți,
în care vremea rotunjește înalta ei singurătate.

Mai știu că brațele-mi spre cer deschise
nimic din Tine n-ar putea cuprinde,
atît de mult înalt ești
pentru vise.

Se pleacă să prindă o gînganie, o ronțăie și adaugă, mai abstract:

În teascul lespezilor am văzut zdrobite
tiparele de zămisliri nevrute, dar gîndite,
de vorba ta, ce frămînta făptura
în șapte zile,
cum le numără Scriptura.

Acum, ajuns la cumpănă, mă-ntreb:
Brazii pe coastă,
cu cît se-apropie de mai înalt,
de ce-s și mai strîmbați?

Asemeni poate bați și înălțarea noastră.

COR DE TUNETE SUBPĂMÎNTENE

Să lătrăm bucuria;
sfîntul voiește păcatul, pentru smerenia de a fi om.

SATAN

Deschideți porțile! Cu înțelepciune, soartei
să ne rugăm.

LEPROSUL DIN PEȘTERĂ

Eu bat toaca de lemn, pentru ca să chem
îndepărtarea.

Umbrind cu palma privirile, se ferește de amăgirea nevăzutelor; irisul are culoare de nu-mă-uita.

ASCENSIONISTUL

Pasări de mare ciugulesc,
nesfîrșitul ochiului ceresc.

IROD CHEAMĂ DANSUL

În lămpi greoaie, înflorește focul,
ca aurul din inima de mușețel...
Pe cer,
peste terase, ramuri cer,
temut,
lunara lampă — clopoțel
atît de mut.
Și noaptea crește:
la nesfîrșit,
în curtea cu păuni,
în țarcul cu gazele,
în chioșcul viermilor de duzi,
și pe răzoarele cu viorele,
și în tot locul.

Din cușca cu zăbrele de oțel,
răcnit-au leii de trei ori,
și au tăcut,
și-au adormit.
Veghează două fluiere
în gura sclavului împreunate.
Și-auzi țimbalele de-aramă.
Auzi
cum bat prelung, cînd cîntecul sfîrșit
recheamă

în ceruri aruncate,
iar sunetul.
Și-n urmă, iar tăcerea.

Între toți idolii,
ești întîia păpușă bolnavă.
Precocitatea ta știe să-și prețuiască vestejirea,
mai bine decît orice floare.

Să vină Salomeea,
ca un șarpe
tîrîndu-se spre strachina cu lapte.
Cu ochi de aur, în aurii inele,
cu pleoape de cerneală,
cu tîmplele înrămurite de vine verzi ca fierea,
cu unghiile văpsite-n fapte.

Vreau să-și dezvăluiască cele șapte
învăluiri, subt care-și poartă
reînvierea
șolduri stearpe,
din zările nerăsărite
în trena de beteală cometară.

Evocînd dorința, mai calm:

Surîs de Mare moartă...

Un văl sînt norii sfîșiați pe cer,
lăsînd ca să se vadă, în paradă,
bolnava erupțiune de stele, exaltate în eter.
Pot spune că mai mult de una vrea să cadă.
O, eîntec nesfîrșit,
lin legănat
de piciorușe albe, zăvorite cu inele
și cu brățări ce te sărută,
cu o răcoare prefăcută
în șerpuiri
atît de scumpe, și de grele.

Acum e tot orașul adormit.
S-au stins luminile pătrate.
În radă
corăbiile s-au despînzit
ca o pădure-n iarnă.
Smucind în lanțuri,
încovoaie danțuri ancorate...
Și-ntunecimile, atîta de curate!
Funinginea nocturnei să se cearnă.
Acuma doarme tot orașul.
Cei mulți, în somn, cu frămîntare de dorinți
te caută-n a visului singurătate.

E încrețit talazul, ca subt rindea talașul,
în ochii tăi. De mult ce sînt cuminți,
trec peste-nchipuiri nerușinate.

Luna, fruct al nopții, străvezie în simțiri,
a fost mușcată pe jumătate.
Acultă, cîntecul morții de trandafiri...
Mi-e foame de poftele tale întunecate.

Frumusețea ta îmi era durere
în nepăsarea jocului tău.
Fluturi înconjură lampa fumegată cu său,
frumusețea ta o va încolăci
suferința mea din tăcere.

Un melc și-a plimbat trena de argintie beteală, sau luna scrie. De cedru sînt spînzurați dușmani, pentru bucuria noastră, din grația zeilor.

În moleșirea prăfuită
cetatea doarme, violetă adormită.
Noi mîine vom avea furtună. Zeii
au hotărît să înceteze seceta Iudeii,
de vreme ce vorbesc toți porumbieii
pe fruntea unui templu, împreună.

Marea linge gropile cu ierburi pletoase,
țîșnind în sîni de golf bale sărate,

tunînd un cîntec nou,
urlînd dezlănțuirea fără țel.

E atît de monoton prea tîrziu: broaștele albe cu ochelarii de bronz privesc cadranul lunei, din care, sfărîmate, au căzut orele.

Se stinge dintrodată felinarul roșu, la bordel.

Doar străjile, cu lancea zăngănită
pentru ecou,
mai bat în ușa templelor,
să vadă dacă-i zăvorită,
și spărgătorii bîjbîie, vrînd să despoaie
și cîte un cavou.

Din haine desfăcute, te arată
în mantia de purpură
și de dorințe sfîșiată.

Mîna lui mîngîie sceptrul, cu o formă atît de istorică, pe care se preling opale. Conciliant în persistență, monarhul propune alt preț pentru dorința vitregă, solicitînd vizual ritmul minor al dansului, privit din înălțimea tronului, fără alte pretenții

Io-ți dau comoara-n care ard atîtea nestemate,
a ta-i lucirea lor,

primește mărgăritare care mor,
și farfurii cu diamante reci, ca grindina în ploaie.

Excesiv:

Ia și catîrii cu hamuri cu tot,
ia și maimuțele mele favorite,
și un rubin, ca un cărbune jeruit.

Că tot ca flacăra din lămpi greoaie,
ferecate,
în cupa sufletului meu domnesc,
roșesc în rană,
atîtea limbi de foc,
ca-n șirele de paie.

O, desfășoară dansul pămîntesc.

Salomeea începe primii doi pași — e mai ales admirat întîiul. Se aud apoi carele cu roți de fier și cu gunoaie. Ochii cuptoarelor în care crește azima nouă, însîngerează violent zidul grădinilor. Se schimbă garda. Cineva ascute un cuțit, sau cîntă o pasăre.
Bucătarul spintecă pești grași de metal. Urcioarele care au mers prea des la apă se sparg. Cerul e cernit, cu premeditare, din voința întreprinderilor de pompe iremediabile și anonime.

NEÎNTÎLNIREA

Trebuie înlăturată ftizia cîtorva frunze,
cu sînge de toamnă, necesare începutului
obișnuitelor elegii.
Și să-ți spun o mulțime de lucruri știute.

Te-am văzut împărțind lumina,
în soarele care murea.
Te-am văzut
împărțind lumina pentru ei,
și numai tu erai lumina mea.
Pe dealuri de var dormeau șopîrle
între înfloriți ghiocei.

Eu nu sînt rea:
te-aș fi lăsat
să mă săruți, lîngă cercei.
Lung buzele să-ți tremure
pe gura mea,
pe ochii mei,
cînd îi găsești pierduți.

Se-ntunecă din ce în ce mai tare. Danțul meu
și ura mamei ar fi frînt tăria lanțurilor tale.

Vezi lanțul ce picioarele îmi leagă
atît de scurt că n-aș putea nici să alerg?
Te-nvăț să-l rupi și să mă ai întreagă.
Și sîngele cu o batistă am să șterg.

Nu vrei? Povestea e prea veche — asta nu ar
împiedica pașii imposibilului în scoborîre.

Iese luna argintie
ca un fulg de păpădie.
Scutură-te, luno,-n nori,
și însămînțează stele.
Cînd o fi la cîntători
vine dragul vieții mele,
cu dinți strînși,
cu ochi plînși,
și cu mărgele.

Pe garduri pomii se clăteau în seară...
Lunèa, că ai fi zis ninsoare,
și-atîtea ori te așteptam întîia oară...
Cătam să văz — veni-va oare? —
cu unghii de argint, smulgînd argintul
dintr-o floare, de mușețel.

Nalt cerul era numai pulberi de oțel
și stele tunătoare.

Acum, în pat, am răsfirat toți trandafirii,
și-n păr mulți trandafiri am agățat,
unu' în dinți, un trandafir de stofă.
Mă doare capu', de atîtea flori.
Credeam că Dumnezeul tău e al iubirii...
pe urmă, am aflat că vrei să mori
și minți, în fiecare strofă.

În cireșul din grădină
greierul cînta.
Venea mierla, și, blajină,
îl mînca, și fluiera.

Amuletele de pază, pentru înlăturarea sorții,
le-ai zvîrlit, ca să le porți singură.
Harapilor, fiindcă-ntîrziau să puie masa,
le-ai legat de grumaji o lingură.
Pletele ți s-au stins în vînt, ca flacările torții.

De fard și de durere,
sînt ochii mei ca două viorele.
Iar ochii tăi
plecați,
aveau lumina
ce joacă noaptea
pe comori fugare.

De-atuncea sui pe rîpele de piatră
din care vulturii-și rup zborul.
Atît de singur și de sus,
încît, să vrei,
n-auzi a mea chemare.
Pe lespezile-nguste ești Ion Botezătorul:
vrei să-ți îngrași credința cu lăcuste!

Recent s-a constatat că alimentul are gust identic cu al icrelor negre, în special cele gravide au savoarea tescuitelor.

Acuma e tîrziu. Toși cîinii latră.
Lătrau toți cîinii cînd te-am așteptat,
privind cum luna se tîrăște,
pe case de pămînt, și străzi de piatră.
Da' cînd
s-a șters
tot
banul
cerului,
m-am eclipsat.

Acest din urmă ban e cerut de un vînzător din Țara Norilor De Munte, pe vînzarea aripilor tăiate unui înger prefăcut în pasăre; — plată la vedere.
Ea vrea să vadă cum i-ar sta găteala.
Din mîna sclavei oglinda se sparge: semn al nenorocirii, sau al unei mici neîndemînări. Acestea fiind uneori ireparabile, Salomeea își așează cele două bucle implacabile, veșnic răzvrătite să ascundă urechile. Apoi, ascunsă într-un tron, fumînd muguri de cînepă, privește execuțiunea. Dimineața se ridică repede din rîuri care curg încet.

Adierea sună argintăria frunzelor. Marele îngrijitor umflă bucălat obrajii, sună din corn, și scoate din cuști cîinii obișnuiți să lingă săgețile vînatului și buturuga condamnărilor.

Tăcere: în zori ziua crește!
Tăcere: securea izbește!
Sar raze, din gîtul tăiat de secure.

Dar Irod cu ochii-n uitare,
ducînd în brațe un copil vinovat,
mai alb decît orișice crin de pădure
alunecă-n sînge și-n soare,
și gemete-nchide-n palat.

Refren:

În cazanul lunii
a-nceput venin să fiarbă;
— ți-aș fi dat cercei de flori,
și inele înnodate dintr-un fir de iarbă.

HOHOTUL FURTUNII

Tot nu crezi că mori?
Ha, ha, ha, ha, ha!

Replica rămîne fără de rimă, cum era de așteptat.

CAPUL LUI ION VORBEȘTE DE UNUL SINGUR

și alte persoane la fel

ION

Un colan de piatră de fîntînă, pentru ornamentarea grumazului și a modestiilor adînci. — Sîngele curs pe obraz îmi încălzește frigul soarelui.

SALOMEEA

Încătușați gîtul șoimului — ca să ciocnească în frunte porumbieii sălbatici.

VRĂJITORUL

Tăiați limba papagalului — ca să vorbească.

MARELE ÎNGRIJITOR

Am pus botnițe sclavilor — ca să culeagă piersici.

ION

post-mortem

Creierul mi-e legănat
de cadențe nențelese.
O procesiune de prințese
au dus pe Irod împărat
la pat,
dar nu și la culcat.

SALOMEEA

Din sînuri înflorite
mustesc spre mine voluptăți,

tu, surîzînd,
dinții-i arăți.
Ziceai că Dumnezeu promite
răsplată
clipei neträite.

CALĂUL

Calăul, cu securea lui,
știau că rîndul o să-i vie,
pe tava de cofetărie,
pentru
iubirea nimănui.

BUCĂTARUL

Plină de nevinovăție
spuneai: « Nu tai gîtul la pui ».

Refren:

Decapitat, trupul sărea
și-n jurul puțului juca.

ION

În sînge cald
iubirea-ți scald,
cu « nu mai sînt »
te-am umilit?
O, gîtul gol,
ce rotogol, rotund.
Tu m-ai mințit,
eu îți răspund.

Refren:

Decapitat, trupul sărea
și-n jurul puțului juca.

ION

primul adaos

Îngroapă fața mea în pieptul tău
și gustă farmecul părerilor
de rău.
A trebuit să îți ascund,
din adîncimea închisorii,
că te-am iubit mult mai profund
timid, ca toți nemuritorii
în ocaziuni funebre.

Indicație de regie:

Și ochii lui clipeau mereu,
și limba tremura mai greu.

ION

al doilea adaos

Azi mă deschid
în vid,
să înfloresc vertebre, — copiii caută arșici curate.
La ce să-ți fi mărturisit că te iubesc,
— în dans m-ai frînt, —
cînd în știință toate se-ndoiesc.

CORUL

laudativ, cu gradații, în unison superlativ, eunucii

Sfînt!... Sfînt!... Sfînt!... Sfînt!...

ION

al treilea adaos

Vreau, cum mănîncă pasările cîntătoare mei,
să guști din murele
și greierii ochilor mei.
Și-ngroapă fața mea în bucle mici, sărate.

Refren:

Decapitat trupul sărea.

Dar fatalitatea, în continuare, își începe moralitatea.

SALOMEEA

Aureolă ciudată, palidă ca fosforescența lemnelor putrezite, îți înmoaie fruntea sfîntă, și cîte muște verzi s-au adunat!...

ROABA

Ce goală e luna plină! nu e așa, domniță?

CALĂUL

Am auzit că Irod a chemat un copil-de-casă cu un lighean de fier (gol) și cu o pană de porumbiel alb.

ROABA

Irod vrea să omoare și el.

CALĂUL

E indigestia, indigestia!

SALOMEEA

Cine nu și-a desfăcut jucăria, ca să găsească tărîțe scumpe?

ROABA

țipînd

Herodiada a cerut nițică grăsime, pentru lustruirea desăvîrșitelor sale unghii.

Cîntecul:

Iară Irod împărat,
Cana Galileii,
auzind s-a mîniat,
Cana Galileii.

VRĂJITORUL

Cuvintele noastre sînt copaci pe drum; oprește-te în răcoarea înțelesului umbrit.

UCENICUL

Vîntul a luat toată recolta frunzelor, și Irod și-a gonit copila.

Foșnetul continuă absent.

VRĂJITORUL

explicînd misterios

Era prea dulce vinul la masă.

CÎNTECUL DE PE DRUM

SALOMEEA

Din mei roșcat, zbor vrăbiile-n stol
cu pieptul de cenușe și grăsime.
Păianjeni dorm, în puful alb de mărăcine.
Și-i cerul fără frunze...
Știu, e prea mult gol.

Pasc caprele, pe umeri de colnice.
Au ochii mei, sînt însă mai sperioase.
Începe haina nopții tot mai mult,
în copci de vînt,
să se ridice.
Încep să pice
stele lunecoase.
Și-atît de rece-i viața, în singurătate.
Găsisem peste zi, un flutur rătăcit.
L-am pus la sîn, ca-n floarea caldă,
poate
că-mi era drag, și de-aia a murit.

E violetă noaptea ca liliacul.
În sălcii groase, plîng subțire
bufnițele moi.
Liliacul
frînge zborul înspre noi.

Sprînceana lunii s-a-ncruntat în noapte
și frunze care au murit mai plîng în foc,
și plîngem în noroi.
Iar Dumnezeu împunge foc, pe bolți, cu acul.
Și stele curg, cum dintr-o frunză de cucută lapte.

De-acum, copiilor-de-casă le lasă
toate jocurile mele.
Păpușile cu ochii de mărgele,
cum le-am croit în trențe de mătase,
ai să le vezi în cîte-un colț zvîrlite.
Acum mai des, cu timpul tot mai rar,
întîi mai noi, și dintrodată învechite,
între gunoaiele de la bazar.
Atunci, la mine te-i gîndi din nou,
căci cîteodată n-ai la ce gîndi,
mai bine,
și ai să caști,
strivind o muscă dintre cele ce-s albine,
pe geamuri blonde, din bășici de bou.
În seri însîngerate, ca-n atîtea ori,
cînd subt fereastră-ți cîntă muzicanții cerșetori.

PROCESIUNEA DE PRINȚESE

Ducînd în pumni un strop de apă
cu soare care se răsfrînge,
ne-am îndreptat înspre morminte.
Groparii pentru mîine sapă.
Să-i lăudăm cum știu să cînte:

de fata cea mai subțirică,
o fată mică, fără minte,
în ochi cu flori de livențică
(o floare-n care ții veșminte).

MĂSCĂRICIUL

În pădurea de bronz și praf, în fundul smaragdului, trăiește un rac albastru.

Și îi cresc lui la loc foarfecele, de cîte ori i le rupe octopodul.

POETUL

Șuvițele părului vostru, brațele sepiei;
trupul vostru e alb și brun, ca osul de sepie.

MĂSCĂRICIUL

Vorbești de osul ce se așează între gratii, pentru ca pasările să își ascută pliscul! Sufletul e îndărătnic... *(Împotrivindu-se unuia nevăzut.)* Ho, nu pune laba! Ce, vrei să crească racul la loc? *(Replica trebuie exprimată fără gest manual.)*

HERODIADA E TRISTĂ

Ca mamă, planu-mi chibzuit
a reușit. Măriți să fie zeii,

căci pasul capital, al Salomeii,
în templul familiar va fi compătimit.

Prin staulul unde-s paie rumegate
și bălegarul cald mirositor,
mă plimb între cirezile bălțate
s-aleg o răsplătire zeilor.

Aparte :

Ah, iată-l: atît de mîndru, că ar putea fi Dumnezeu.
Atît de puternic, încît ar urni singur Carul Mare.
Trebuie consultat Astrologul.
Mugește albul taur
— nu-i prea mult?
Un taur pentru răzbunările femeii?
Vezi, are nările mai roze ca mărgeanul,
și ochii de aur,
cum sînt toamna teii.
Bălăbănește și coada lui
atîta de stufoasă,
atîta de regală!
În sfîrșit,
vicleanul preot astă jertfă cere.
Și cum dorințele, și fără el, s-au împlinit,
sînt necesare sacrificiile.

În casă și plăcere.

Un muget, aburi,
junghiul săgetează.

Cirezarul plînge.
Din rană se ridică arc de sînge.

Herodiada într-o sticlă îl culege și-l păstrează.

Flacările ling poalele cerului. Augur și bucătar își împărtășesc mărunte măruntaie. Herodiada înfige cuțitul ucigător într-o perdea tremurată, crezînd dedesubt un om. Dar nu rănește decît fuga guzganului, de la semințele de bostan.

SALOMEEA
în culisele depărtării

Aștept să vină vînt de seară
să ia din frunzele căzute,
ca altele s-aducă-n loc.

Răsare luna, strop de ceară
pe ceruri cu argint cusute,
și zarea se destramă-n foc...

Fără-ndoială, e un rug pe care se jertfește un taur, alb în ce privește culoarea.

Undeva departe, peisajul se face la loc, rotind decorul.

Stejarii cîte-o ghindă zvîrlă,
și crapi negri sar pe gîrlă.

MOARTEA SALOMEEI

Tată, cîinii tăi m-au gonit din curte
și slugile tale m-au scuipat.
O singură roabă a fugit cu mine.
Tată, nu-nțeleg de ce te-ai răzbunat
și nici pe cine.
Oare n-am dansat destul de bine
pentru ca să-mi dai mai mult de ce-ai jurat?
Tată, cîinii tăi m-au gonit din curte
și slugile tale m-au scuipat.

Și numai roaba cu care n-am glumit niciodată
te-a fugit și nu m-a lăsat în urgie.
Le va fi dat ca de obicei mîncare la pasări,
cînd au avut grijă să moară în colivie?

Vreau urechea ta, atît de milostivă
și de mare,
să se plece, să m-asculte,
cu plictiseală și-ndurare.
Aș cere pîine și două pastile de parfum.

Rătăcesc, de atîtea zile...
Lupii urlă, și nu vor să mă sfîșie.
Și clăcașii pe moșie
mă privesc,

și nu-mi fac rău; vezi, asta nu e bine.
Am ajuns hotarul țărilor străine.
Tată, aici migdalii nu mai înfloresc
ca un obraz de fată.
Lung, Drumul Robilor îmi duce pașii nestatornici azi.
Și pașii mei se despărțesc
mai greu. Cîteodată,
buciumă păstorii în zare,
amuletele de noroc clănțănesc în vînt.
Pădurile își fumegă tămîia.
Amare sînt izvoarele de sare.
Tu m-ai pedepsit pentru omul din pămînt
care vorbea prea mult
de zenit...

Am slăbit
încît ochii mi-au cotropit fața
cum oastea ta înnegrește Iudeea.
Acum, chiar de m-aș întoarce,
n-ai mai cunoaște pe Salomeea.

Mereu mă tot gîndesc la gura lui fără noroc,
cu ce blesteme binecuvînta
stropind cu busuioc uscat.
Era un melancolic încăpățînat, fatal...
Și părul lui, atît de natural buclat...
De ce s-a răzbunat așa de crud,
ca orice imbecil sentimental?

Vai, tată, ochii lui îmi ard veșnicul foc,
și lacrimile lui le-aud...

Departe cîinii tăi m-au gonit.
Aici pustiu-ncepe alb, cu fluiere de oase.
Cămile se adapă și pleacă,
toți negustorii rîd de mine,
sărutînd limba altor fete, mai frumoase.
Ți-ar place și ție...
Slugile tale m-au scuipat,
tu m-ai gonit de lîngă tine.
Cînd puteam să mai am a împrejurărilor gingășie.

Mi-e dor de șarpele meu de aur,
de maimuțele tale și de tine,
poate.
Mi-e dor mai ales de gîtul lui
din care picurau rubine închegate.

Roaba care m-a călăuzit, să-ți vestească,
să-ți spună, fiindcă eu n-am învățat să scriu,
ce supusă am rămas neînțelegerii.

Ca bunătatea ta să fie mulțumită,
aflînd că n-am să mai fiu.

Salomeea moare, distrată de nemurire.
O buclă din părul ei, o așează un înger în cuiul unei stele, în vederea recreațiunei cometare și întru spaima Astrologului de la Curte.
Apoi, o spumă palidă întrece buzele ei, pahar în care s-a tulburat mustul, strivit din strugurii dorinței, de piciorul întîmplărilor dezlănțuite cînd trec în alegorie.
Seara devine, dintrodată, inevitabilă prin obișnuință, în revărsări de culoare din triluri de garanță.
Roaba își înțeapă pieptul cu un ac de siguranță, desăvîrșind ceremonialul.
Pe mormînt au să înflorească crini negri, și au să treacă pasări cu picioare de aur, pe cerul care a fost verde.
Dar nu e chiar fastuoasa înmormîntare cu torțe!

ROABA PLÎNGE RĂSPUNSUL

în apoteoza dezgusturilor semimorale, în care mor și personaje fără importanță

Pentru costumul acestei persoane se vor procura niște ochi albaștri, ca penele de gaiță, singura pasăre supranatural albastră.

O, de ce îți sînt brațele-nghețate,
ca zăpada din unele ierni?
O, de ce, cînd îți ridic mîna,
nu mai poți să vrei s-o așterni?

Buzele tale sînt violete, văpseaua greșită,
din sîngele lui.
O, de ce nu-mi mai vorbești
ceea ce știi că n-am să le spui?

Credința lor promitea iertarea
celor ce iubesc toată viața.
Dar mai mult decît viața lui l-ai iubit
ca să-l ucizi dimineața.
Și fiindcă n-așteptai nimic, te-au răsplătit.
Un vultur s-a desfăcut, pe colțul de stîncă,
și se umflă la mirosul stîrvului.
Și gîtul îi e sîngerat, în loc de pene,
ca al sfîntului.

Dar n-o să te mănînce, încă
nici zeii, cei cu cap de bufniță și trup de om.
Ca să nu te roadă
șacalii, cu muierile hiene,
ci numai viermi,
ca miezul unui măr cules din pom,
mușcat pentru cunoașterea de bine și de rău,
am să prăbușesc pietre pe obrazul tău.

Și fiindcă nu mai poți înțelege de moarte,
am să-ți arăt mai departe
că te-am iubit și eu,
cu tot lanțul robiei.

Ș-am să te pot săruta,
mai multe ceasuri, în gheață,
pe sîni, pe multe locuri și pe față.
Aici, la marginea pustiei cu ciori,
îngrămădind pe sufletul tău bolovani,
în loc de flori.
Apoi am să desfac inelul cu otravă
și am să sug reîntîlnirea ta.

Cînd noaptea crește,
jocul,
pe care n-ai să-l mai auzi,
în infinit,
în curtea cu păuni, evantaiuri de apus,
în mlaștina cu bivoli și elefanți profetici,
în frunzele de duzi, ronțăite de omizi
pentru mătasea de amurg,
și-n cerul cu minuni, inutile în complicații,
și în tot locul.

Aici încetează cîntecele Salomeei.

FLORI DE HÎRTIE

POEMELE TRUPEȘTI

I

Părul tău s-a vălurit, încît, —
șerpuind și ostenit, — se lasă,
peste umeri, pe obraz — apoi pe piept, pe gît.
Mult mai blond ca floarea blondă de pucioasă,
peste umeri, pe grumaz apasă.

Ochii tăi safire sînt, montate
în a genelor umbrire ascuțită.
Apa lor, de negru sfredelită,
dintre gene cizelate și bronzate
vrea să mire, cu privire ce irită
— genele să se răsfire, — să respire,
ochii tăi — safire.
Ochii tăi de înger și de vită.

E un trandafir roșcat și decoltat în foi
gura ta, cu buze moi,
între care se afundă sărutarea
ca o gheată în noroi.

Gura ta — pe buze cu chemarea (nevenită),
gura ta, de sînge unsă și de sarea
umezelilor din noi.
Sînurile tele, sînurile tele
zgîrie; te poți zgîria și cu inele.

II

Vreau pe fonduri vechi de aur, ca-n icoane
bizantine,
să pictez în alb și roșu trupul tău.
Părul să-l așez șuvițe
și să-l colorez ca toamna-n frunze.
Ochii am să-i fac triunghiulari,
tot așa ca fluturii de seară în obrazul transparent.

Gura ta va fi o fragă care rîde
cu părerile de rău.
Gîtul tău, cu tremurarea ce în neastîmpăr bate,
va fi brun ca o havană,
sînii, jucării nebune,
numai cu un punct am să-i însemn,
ca s-arăt în talia subțire
ciudățeniile bolnave.

Iar picioarelor descrucișate
le voi da culorile dintr-un buchet de trandafiri.
N-am să uit că-s trandafiri de-aramă,
de argint, de pluș, și de jăratec.
N-am să uit că-s trandafiri ce-s negri -
- galbeni - piersicii, și de zăpadă,
și că-s alții mici ca unghiile tale.

III

Ești tu — știam că ai să vii
cum știu că, după noaptea de veșnică iubire,
vei părăsi în zi
tot ce-ai iubit
ca să te mire.

Și findcă tac, ai să-mi răspunzi,
ca să te-ascunzi, cu întrebări, sau cu un gest,
și au să-ți fie ochii mari... ca două ore de arest
pentru școlari.
Am să-ți șoptesc atunci
minciuni, ca să-ți provoc neînțelesul.
Și-n loc de zîmbet roșu și amar,
din gura labă mică de homar,
îmi vei șopti:
« Ești tu alesul »,
rostogolind sideful alb în ochii de păpușe
și cheia-n ușe.

IV

Femeie cu pantofii roșii,
femeie cu pantofii roși, ce bună ești,
fiindcă vrei cu milă să mă chinuiești.

Ochii-ți sînt tăciuni,
buzele minciuni,
gura mușcată, nemușcată.
Palidă lumină, trupul tău suspină,
trupul tău, lumină din lumini de ceară.
— Cine cere n-o să piară,
dacă are nume bun. —

Și spun: De ce, de ce nu vrei să taci?
Eu sufletu-mi deschid, tu haina să-ți desfaci,
fiindcă negreșit
mi-ar fi trebuit
un infinit foarte mic, sau nimic;
sau atîtea cîte tu nu ești.
Da! de ce, de ce nu mă iubești?

Vrînd să te ascunză,
gura ta surîde ca o frunză ce se-ndoaie
în grădină, în rugină, și în ploaie.

V

O dragoste de sînge palid
ne-nșerpuise sugrumînd
dorințele oricărui gînd.
Și desprinzînd profile negre
pe paravanul conștiinței.

Frumoasă ca o stea de mare
cu gestul tău de delăsare.

În stropi lumina picura.
Lungi genele ți-erau închise.
Ca să revadă ce simțise
întregu-ți corp de catifea,
ce-n broderiile de vise
clipirile își îngîna.

O dragoste de sînge palid
cu gînduri care cresc în umbră
ca florile pe întuneric,
o dragoste de sînge palid.

1913

SINGURĂTATE

Ce violet e cerul! Furtună, a-nserat.
În valuri cade ploaia și pomii copleșește.
E coperită zarea, în negura ce crește.
Un fulger se sfărîmă pe ceruri aruncat.
Coboară noaptea neagră și ploaia plînge-ntruna.
Ecoul înmulțește răsunetele lungi.
La pian cînți o sonată, vrei gîndul să-l alungi,
și gîndul iar revine, mai greu ca-ntotdeauna.

1913

PEISAGIU

Cerul alb: e fără margini, fără zgomot, fără nori.
Numai valuri de lumină, trec în unde și dispar.
Apa-i tulbure și rece, malul înnegrit de ciori,
din răsura gălbenită frunzele cad — tot mai rar.

Nici un sunet, nici o șoaptă, apa nu se mai lovește,
trestiile sînt nemișcate și rugina le roșește
puful. Sulițele frînte s-au întors din nou în ape.

Și deodată fără veste simți cum soarele-i apus.
Cum, venită-n tremur, noaptea se înalță pînă sus
și cum luna de aramă, strînsă-n nori, ar vrea să scape.

1913

TISANĂ SUFLETEASCĂ

O vioară
înfioară
negurile care mi-au împăturit
inima cu care te-am iubit.
Nici un drum nu este sfîrșit.
Sfîrșit e cîntecul-poveste,
căci povestea e o clipă
care țipă,
care țipă-n pripă: tu ai fost
cea cu părul flori de tei.
Eu te-am întrebat: « Mă vrei ? »
O, ce prost!
Și ce ușoară vorba zboară...
La vioară: « De-acuma nu te-oi mai vedea » —
la vioară
nota simt că o să doară.

Moartea vine.
E curios cum seamănă cu tine;
a ei coasă mi-a spart ochii —
ție-ți plac bijuterii,
jucării
și rochii.
Azi plăcerile sînt macerate.
Precaut, m-am aranjat să mor în rate.
În ventricol
— gol ridicol —
te-am păzit.

Te-ai răcit,
scumpă taină, te-ai răcit neavînd haină.
Eu atunci te-am întrebat din nou: « Mă vrei? »,
că bolnavilor le place ceai de tei.

1913

CÎNTECUL SEREI

(variantă)

Din două lespezi apa lăcrămează,
apoi într-un fior de-argint se scurge,
pe pajiște înaintează
și printre florile albastre curge.

Pădurea fumegă în seară
cînd miriștile ard departe
și luna roșie o să apară.

Un fluier cîntă-n apă dorurile moarte,
un înger cîntă-n ceruri pe vioară,

un altul cîntă fără carte.
În plopii drumului orga respiră,
și sufletul meu tace și deliră.

1914

PORTUL SEARA

Baloturi de bumbac ce se desfac —
un cer cu nori,
un deal cu mori
în care vîntul ostenește dîndu-se de-a tumba;
jos, apa spuma îmbrîncește,
ornamentînd cu bale în ghirlande cheiul.
Nedibaci negrite cu condeiul,
din roata soarelui în asfințire se desprind
                    răzlețe spițe — raze.
În roșu subliniat e scris decorul zării.
Pe fonduri de extaze,
catargele — bice cu sfori —
au spălăcite pavoazări în trei culori.
Pe borduri latră cîte un cîine — cîteodată...
alene trece un matroz cu o găleată,
începe curățenia de mîine;

hamac și cărți plictisitoare,
miròs de pește, de petrol și soare.
O vălurire grasă împletește nesfîrșit
reflexul, lustru șerpuit —
sirena sună ora de plecare.

Întîrziate, șlepurile par coșciuge,
sirenele expiră fumuri albe, valul muge,
reglementară liniștea s-aprinde roșie și verde,
vegheată-n pas bătuți de sentinele.
Îndepărtîndu-se, imaginea se pierde.
Luminile își picură mărgele,
cînd sus pe deal, în întuneric,
se dau de-a tumba toate morile isteric.
Plîng jos în apă ochii verzi și roșii
pe șlepurile aliniate ca galoșii.

1914

PRIMĂVARĂ FUTURISTĂ

(variantă)

Uite, primăvara reînvie, și toți pomii au flori
de hîrtie.
Cerul e sumar ca un decor. Arăturile sînt pline
de noroi.
Vino, vreau să ne plimbăm și noi. Poate crezi
în declarații de amor.
Cîntecul atît de monoton zîrîit în sîrme de telefon.
Salcia imobilă cu ciucuri înflorește.

Oile de bucurie stau cu capu-n jos.
Trenul trece, fumul cade gros
cînd pe ape frigul se cojește.
Frigul pentru fiecare an, alb ca dinții tăi —
clape de pian.

Clinchetind cu zgomotul de foarfeci radioase,
rîndunele trec pe cărți poștale,
cucul din ceasornic sună-n vale, cîmpul putrezit
miroase.
Vino, paradox sentimental, tuse înflorită în spital. —
Uite, primăvara reînvie, pentru cei ce nu se pot
uita.
Vino, să privești uitarea ta și să calci flori de hîrtie.

1914

JELUIREA DURERII MELE

Durere — o, durerea mea,
neînțeleasă ai să fii.
Cum vrei să te-nțeleagă cineva
cînd nu te-nveți cum trebuie să scrii?
Ești dulce ca pastilele de ciocolată,
cu ochii mari ca stridiile cînd mor,
și gene fluturi care zbor, —
dacă vreodată
o floare ar zbura înfluturată.
Ți-e părul fum
albastru din cădelnițí de tămîie,
ochii scrum.
Albi sînii, înghețată de lămîie
în două cupe de cristal.

O, suflete, fii mai sentimental
de vrei să te-nțeleagă vreodată...
În lumea ta, durerea mea, ești izolată.

1914

LA DAME AUX CAMÉLIAS

Obosită — culcată
pe canapeaua cu trandafiri negri brodată —
clipind privirea cernită,
acum căutînd spre sticluțele cu parfum —
fiecare cristal poartă, ca într-o urnă, închis,
cadavrul miresmelor de floare — vis;
fruntea te doare,
reamintind îmbobocirea inodoră
ce între sînii tăi se ofilește,
și teama crește
scăpînd siropul lingurițelor la oră,
păstrate-n eticheta flacoanelor de farmacie —
în care speri să fie închisă noua-ți viață...
Și iară gama tusei — friguri, greață.
Monotonie — veșnic ton în viață, — soluțiuni.

La ușe portărelul — oxigenul — somațiuni,
reclame și prospect: cum se atenuează tenul.

Pe geamuri soarele aruncă-n ceață
eterna agonie — un greoi buchet.
Te obosește rochia cu trenă,
dozează patimile asfixiate de higienă
cînd fardul buzele-ți roșește — și sîngele fardează
pe parchet.
În tusea care crește, crește,
și te alipește de tăcere,
speranța, ca o voluptate, te mai amăgește
în plictiseala vieții de plăcere.

Jurnalele aduc actualități de primăvară
« S-au scuturat castanii înfloriți prea timpuriu,
și la Șosea ai fost văzută în landou aseară » —
ești mîndră de banalitățile ce ți se scriu.
Cu ochii palizi cum e flacăra de groguri,
silabisind familiile în necrologuri.

Batista ta, de sînge ruginită,
s-aseamănă cu o camelie veștejită, uitată,
pe canapeaua migălos brodată,
unde au îngenunchiat atîți și-atîtea-n altădată,
ca tu să plîngi și să arăți regrete
între tincturi, între scrisori, între rețete.

O, dă-mi dantela din batistele scuipate.
Mă crede, n-am să-ți scriu povestea demodată,
vreau doar s-admir fire de sînge închegate
fix de astă dată,
flori roșii, flori de argint.
(Doctorii și amanții mint.
Flori de rugină, flori de ceară,
flori de-ntuneric și flori pale,
pe gura ta odinioară flămîndă, în scuipaturi de opale.

1914

ROMANȚĂ

Cel care căuta «semne înghețate pe lacul Cișmigiului», s-a spînzurat în grădină.

A. M.

I

Cu siguranță,
nu sînt decît un clovn farsor,
iubind — fiindcă așa e moda —
în sinucideri de amor.
Și îmi cînt oda:
un vals major de nesperanță,
într-un picior,
grav și bizar,
încet și rar,
subt felinar.

E-așa frumos să rîdă galeria —
durerea mea a amuzat întotdeauna.
Rîde și luna
și frînghia.

Clipește felinarul bucuria.
Eu — firmă care-n vînt se balansează —
îmi leagăn dansul scîrțîit,
îndrăgostit de infinit.
Tu, fată de pension, visează
că te-am iubit.

II

E vînt și ploaie,
atîtea frunze ruginite mor,
acum ești poate singură-n odaie,
privind spre parcul roșu ca un abator.
Și-n plictiseală recitești
scrisorile în care-am plîns, ca să zâmbești.
Ce haz!
se stinge spiritul din mine,
și felinaru-i fără gaz.

. . . .

O! mult frumoasă.
E frig și seară,
grădina e pustie-ntîia oară,
toți spînzurații — caraghioși
cu ochii scoși,
cu limba scoasă, spre muște și spre stele.
Ești singură în casă — recitești
scrisori în care-am plîns,

scrisori în care-am strîns
versuri de foc,
să te-ncălzești cu ele.

Același joc,
încet și rar,
subt felinar.

III

Paiață
cu clopoței, cîntam prin viață.
Mințind, îi spuneam ei:
« Cum știi, ai putea face
din inima-mi perniță pentru ace ».
. . . .
Azi, tot ce n-ai vrut, vrei.

Cînd ca sfîrșit —
au scîrțîit —
o discordanță
să rîdă galeria și mormîntul,
drept care vîntul — foarte cumsecade,
cu siguranță —
îți cîntă consolări și serenade
și funiei îi dă avîntul —

încet și rar,
grav și bizar,
subt felinar.

E frig în moarte,
cînd e lună,
tu însă dormi,
dormi. Noapte bună!

1914

NOAPTE PRELUNGITĂ

Încercarea de crimă din spitalul de nebuni (Ziarele).

Nu-nțeleg de ce ai plînge
tocmai cînd ai un motiv,
plîngi cînd n-ai ce simula — deci strînge,
sentimentul emotiv
pentru cele ce au fost.
A! ușor aleargă gîndul cînd nu are adăpost
și trecut.
Și în seară sînt cuminte
pentru lumea care minte — prefăcut.

Îți mai amintești de zilele în care
ne plimbam, jurîndu-ne iubire trecătoare?
Ai venit să mă revezi,
și-ai adus, ca pentru morți,
florile pe care-n mîini le porți,

neştiind în gura cărui vas să le aşezi,
să ofilească.
Valsul n-o să poată să sfîrşească.
Ai venit să-nveţi să nu mai crezi!

Sîntem singuri! Aş putea acum
să îngenunchiez tăcut...
să-ţi cer mîna înc-o dată s-o sărut...
pretextînd că eşti grăbită
inspiraţie — minciună învechită —
ţi-aş şopti: «Mă lasă, să-ţi dau fericirea...»,
şi batista de mătase înfigîndu-ţi-o în gură,
să-ţi strîng gîtul alb în care bate nemurirea,
aşteptînd îngălbenirea — fără ură-n clipe reci.
Bun nu sînt — iertare
e-un cuvînt pe care nu-l cunosc.

Dacă te las să pleci e că vreau, în înserare,
după ce te-ai depărtat,
să am regretul sîngelui ce n-am vărsat
şi parfumul ascuţit de mosc,
din altădată, ascultînd aceeaşi arie treierată.

LITANII

> Păstra într-o cutie de sticlă colecţia ştiinţelor naturale.

I

O, fluturul pe care l-ai înţepat în ac
din toamna-n care merii înfloreau întîrziat!
Îţi fluturai batista spre àripele porţii
cu broasca-n care cîntă resortul sfărîmat.
Îngenunchind atuncea, am înnodat cu-ncetu'
pantoful, de la care se dezlega şiretu',
şi cînd sfîrşisem funda am vrut să o refac.

Un flutur ca o fundă, o carte, şi o poartă
îşi zbate agonia în pete de rugină
din trista asfinţire, prin palida grădină.

II

Se-nmormîntează seara. Din flori înlăcrămate
miresme luminate se-nalță-n legănări.
Și degetele-ți calde, subțiri, plăpînde, mate,
— lăsînd într-o cutie inele nestemate
cu muguri de smaralde, —
ca un păianjen care se urcă pe o floare,
le-ai petrecut pe pieptu-mi în game și vibrare.
Plîngea privighetoarea în zăpeziții meri:
argint cîntat cu pila —
și ochii tăi cu pleoape de violet, nebune,
păreau că-nchid de-a pururi subt două frunze brune
înfrigurări de aur;
tu-mi sărutaseși gîtul cu vorbele deșarte,
și desfăcîndu-ți vălul, îngenunchiaseși albă,
iar brațele întinse, dintîi ca pentru rugă,
mă-nfășurară-n urmă, deschise ca o salbă.

III

În seara-n care astăzi trăise niciodată
visam că sînt o floare de vară, ofilită,
desămînțînd în seară și-n vînt ce nu adie,
din taina înfloririi, stelară păpădie.
Și degetele tale subțiri și preacurate
zvîrleau mătănii albe din mine sfîșiate.

IV

Pe piept m-apasă moartea unui întreg răzor,
căci flori care sînt roșii, și flori ce-s ruginii,
cu nume inutile și cu prelungi pistile,
au adormit în somnul surîsurilor vii.

1914

ICOANĂ

În biserică — tăcere, candelele strălucesc,
din ferestrele înguste razele se risipesc.
Pașii care peste lespezi s-ar tîrî la rugăciune
ar redeștepta ecoul. În altar o să răsune
rugile la Preacurata. Ce frumos i-a zugrăvit
fața-i palidă de aur, Pruncu-n brațe adormit.
Ea ascultă chinul lumii și cu drag își ocrotește,
blînda și duioasa Mamă, Fiul ce prin somn zîmbește.
A uitat de lumea noastră, plină de dureri și rea,
și cu ochi adînci ca noaptea care vine stea cu stea,
zugrăvită de credința plină de nedibăcie,
se încearcă să cunoască viitorul, și nu-l știe.

1914

POVESTE PRESCURTATĂ

Era demult o fată frumoasă și bălaie,
ca luna luminată, ca luna în văpaie,
copilă-mpărătească cu părul spic de aur
într-un castel închisă, furată de-un balaur!
Și seara, cînd tăcerea-aprinde-ntîia stea,
Domnița, sus pe turnuri, din tors oprind, plîngea.
Și el răcnea în neguri, cu flacări mari de jale,
încît plîngeau toți codrii cu apele din vale,
iar corbii de pe turle speriați se avîntau
spre lună, în cunună roteau și croncăneau.

Domnița într-o noapte cu Făt-Frumos fugi.
De doru-i și de-o rană balaurul muri.

1914

CÎNTEC LA ȚARĂ

Bate vîntul, tremur plopii,
seara-n vale s-a lăsat.
Ce pustie-i casa popii,
nici nu-ți vine să te-apropii
de cînd fata i-a plecat.

A fugit de patru zile
și-o tot cată mereu,
i-a vorbit ca la copile,
dar la dor degeaba zi-le,
cum ai zice tot e rău.

Mai frumoasă ca nici una,
de o dragoste păgînă
învrăjită fu nebuna.
Mă ciobane de la stînă,
fata-i moartă în fîntînă.

1914

PĂDUREA

(studiu)

Crengi, șerpuiri de fontă, în ploaie mucezite,
și frunzele lumina topazului purtînd
ca fluturi morți — în ceruri, roteau
înspre pămînt
în fonduri translucide, albastre și coclite
și-n nostalgii de vînt.
Crengi, sulițele strîmbe și cuiburi părăsite,
spre mlaștina ca plumbul adîncă cenușie,
se-ntind brațe de ramuri și oglindiri de nori
și croncănit de ciori.

Se înroșește seara în raze înghețate
înșiruind rubine pe ierburi înrouate,
și ùmbrele minciunii se-ntorc pe nesimțite.
Crengi — mături învechite.

1914

RUGĂCIUNEA DE SEARĂ

Vin să mă culc la picioarele tale, cum un șarpe înconjură cu nemișcare un cireș înflorit pentru toată noaptea.
Vin să-mi aștern picioarelor tale durerea mea, după cum odinioară se jertfeau trofee pomilor de primăvară.
Vreau să fiu pentru tine un pahar de cleștar — aruncă-mă; soarele apune; vreau să fiu pentru tine cîntec; o, notele de vioară false... trebuiau game.
Într-un palat pustiu, a intrat o pasăre pe un geam spart și și-a spart capul în celelalte ferestre.
În ochi mi-ai trecut spre suflet ca un fluture; — albăstrește-ți cu aripi de fluture ochii.
În toate vinele mele curge otravă.
Și cum mănîncă trandafiri caprele, am căutat să te mănînc.

Și ca rîma am sărutat gunoiul.
Tu ești nefericirea cea de toate zilele — fii a mea și astăzi.
Tu care m-ai făcut să plîng, dă-mi și puterea să mă omor.
Umilește-mă și cu nepasărea.
Fii pentru mine închegarea gîndirilor, ca să te pot uita.
Dă-mi iubirea pe care ți-o dau. Cheamă împărăția ciorilor.
Închide-mi ochii, în care te-am închis — și zi servitorilor să dea afară trupul meu mort.

Amin

DE ALTĂDATĂ

Ţii minte drumul lung de ţară trecînd prin
negre arături?
Pe brazde ciorile de zgură, pe ceruri norii grei
şi suri?
Într-o vîlcea o turmă tristă mergea rozînd
pămînt pustiu,
ar cîinele, ca un drac negru, lătra atîta de pustiu!

O teamă te apropiase de mine, dar avea să fie
un început din despărţirea ce de atuncea ne sfîşie.
Că drumul nostru nu găsise pe cîmpuri semn de
primăvară,
peste întinderile moarte se pierdea drumul larg
de ţară.

1928

LA TEATRU

Pălărie neagră, cu egretă,
şi voaletă, peste ochii violeţi —
cum sînt violetele (floarea discretă
— material pentru poeţi).
Acuma cînt, şi sigur se repetă
acelaşi cîntec, descîntat.
În inimă, desigur, e ceva stricat
în inima (flaşnetă).
Doar suferinţele însemn.
Păr roz — culoarea buclelor de lemn,
ce zboară răsucite de rindea.
Gura zîmbeşte în vopsea.
Respiră la urechi mărgăritarul,
iar sînii întăresc pieptarul,
copilăresc.

O pălărie (neagră, cu egretă),
să înțelegi că moda se repetă,
n-ar mai fi nou, de nu s-ar repeta!
Poate regreți... dar cine nu regretă?
În lojă tu asiști la operetă,
în suflet te distrează drama mea.

Pălărie neagră, cu egretă,
și cu ochi miopi pentru lorgnetă.

1928

PESTE VREMURI

Uriași bătîndu-se în creștete, încremeniră poartă.
Înverșunarea lor neîmpăcată,
păzind strîmtoarea despicată,
însîngerează un izvor de apă moartă.

Nămolul cerului din potopuri străbune,
scrumul focului pămîntesc, — întărit
în năvala de gresie și stei, — s-au plămădit,
Strivind codri de cărbune.

Flori asemănătoare stelelor din cer
mai pîlpîie deasupra lespezilor, în care
vecia a păstrat clipele ce pier,
înecate-n piatră: stele de mare.

1936

FATA DIN STÎNCĂ

Poarta din piatră nu se mai osebește,
mușchiul verde a îmblănit ferecătura adîncă.
Zadarnic ar mai bate Făt-Frumos,
cu pumnul îmbrăcat în fier, în stîncă,
descîntecul uitat nu mai urnește.

Doar un mănunchi de clopoței albaștri, strivit,
și veverița pîndind din vîrful moliftului veste,
arată lămurit
cît de aproape e fata din poveste.

1936

POMENIRE

În fața bisericii cu zugrăveală cojită,
arătînd Judecata de Apòi,
s-a oprit racla pentru rugăciunea cernită,
pe care am plîns-o noi.
Chin descătușat, înălțare porumbielului, zbor
peste podgòrii de rugină,
istovise fuior de ploaie din zăbranic călător,
milă vestejirei fără vină.
Cîntece vechi petreceau întru slavă,
biruința întrecînd rău și bine.
Datina dăruise făclie de lacrimi bolnavă,
drumul ce veșnic ține.
Blîndețea se va fi topit în albul norilor,
gîndul — în lumina serii,
din care umbre se întorc, asemeni cocorilor,
la primăverile durerii.

Îngheța pe buze huma desuflețită,
pentru trecerea fără de urmă.
Chip de aur, în deschiderea nemărginită,
înflorise zîmbetul din urmă.

1936

PRIMĂVARA DIN MARE

Smarald limpede-adînc, în nemișcare viu.
Subt safirul Tăriei — înalt străveziu,
tremură freamăt cu beteală de scîntei,
legănînd plutind pescuitorii pescărei.

Ziua crește aur — noaptea diamante avea.
În nisip licuresc fierbinți urme de stea.
Jocul valurilor ca o aducere de vînt a risipit
flori de scoici... din pomul adîncului troienit.

Vălul undei sub trandafiri fugari luneca.
Adieri verzi veneau din larg cîntătoare,

răscolind fîlfîiri roșcate, plete de soare,
întruparea visului în culoarea grîului copt, lumina.

Mîini întredeschise păzeau merele sînilor,
pe țărmul vechi — unde-a fost altarul păgînilor.

1936

DEASUPRA NORILOR

Colți de piatră arsă străpung întinsul de ceață,
marea norilor de argint plutitor.
Ivind priveliște, din facerea lumilor,
crește dimineață fără viață.

Liniștea s-a vărsat în genuni de abur înecate.
Nici talanga turmei, nici clopotul schitului,
nici sfioasă chemarea ciripitului,
nu străbat măreața singurătate.

Plaiul a rămas prag deschis spre cer.
Negura plămădește și destramă visele
peste adîncul în care vremile pier.
Și în tăcerea de jos podidesc ploile.

1936

FOCURI ÎN MUNTE

Din munte-n munte își răspund pietrele
asemeni stelelor, licurind vetrele,
tăinuind ciobănește limba focului,
subt semnele cerului, scriptura nenorocului.

Noaptea întreagă vorbele ard în neștire...
vestind dorurilor rătăcire — prigonire.
Scăpătînd, cîte-un semn se șterge lunecînd,
cu înțeles în pierzania veciei intrînd.

1936

LOC SFÎNT

Marginea prăpastiei în muntele albastru
se agață, printre mesteceni pîlpîitori.
Cărarea, șerpuind, duce spre nori,
unde-a trăit, de mult, un sihastru.

Numele cine i l-o fi știut l-a uitat...
Doar noaptea-l pomenesc mereu izvoarele
pe cel ce în mătănii de stele s-a rugat.
Și la culcușul lui îngenunchiază căprioarele.

1935

PAS ÎN MUNTE

S-a risipit în nori uriașa cetate...
Omul doarme somn bătrîn în cremene,
bocit de Babele gîrboave cocoșate,
cu veșnicia gemene.

Vraja și-a închis înțelesul în chei de piatră,
jos, prin puhoaie, a trecut Sfarmă-Lemne.
Toți dulăii stînelor latră,
izgonind în murgire semne.

Uneori urgia veche mai biciuie fulgerînd,
vulturi se reped spre rărunchii viteazului.
Stînca lănțuită păstrează avîntul talazului,
față în față cu stelele urcînd.

1936

IALOMICIOARA

Subt munte, în baierul de văgăună,
a fost o scorpie cu solzi de lună.
Gîtlejul căscat a-nțepenit în mușcat,
colții fiarei în țurțuri de piatră s-au schimbat,
subt cerul gurii a înflorit un schit.

1937

ALTARUL DIN PEŞTERĂ

Ca un vînat încolţit în vizuina lui,
regele, — cu barba vîlvoi şi ochi verzui, —
a intrat în munte, sunînd cornul de zimbru,
şi din adînc a vuit cîntec negru.

Cei din urmă credincioşi, istoviţi, sîngerînzi,
s-au împărtăşit — nici în moarte blînzi,
bînd setoşi mătrăgună şi laur,
din odoarele cu pui de aur.

În vrere dîrje, deasupra sorţii, străbătută,
să rămîie neînvinşi subt pămînt înfrînt,
paznici pentru ţara pierdută.

1937

TOAMNA ÎNALTĂ

Pe drum s-au deşirat boabe de mărgean,
de la grumazul zînei fugare...
Marama a zvîrlit-o peste depărtare.

Codrul roşcovan,
jucînd flacări de aramă, moare.

Un copac dăruieşte galbeni, altul stele...
Noaptea suie vînătă subt ele,
trecînd printre brazi în treanţă verzuie
cîţi în ceaţă spre cetăţuie suie,

așteptînd tăierea să-i prăvale-n vale
ca atunci cînd zdrobeau călăreți în zale,
cîți trufași credeau că înving o țară.

Sîngele vechi, a rănit codrii iară.

1937

BALCIC

În cimitirul cu pietre ridicate,
subt pomi piperniciți năpădiți de vie,
peste ziduri rupte de cetate,
cu olane roșii brumate,
înalță turnul alb o geamie.

Pasc puii de măgar în vale,
pe lîngă valul arat de uriaș în pămînt,
pe lîngă schitul clădit de un sfînt
din vremea cînd pustiul era oraș, și prăpastia o cale.

Uite, au înflorit coloane romane, în surpătură,
uite, trec vînători pe ogoare,

și mușcate luminează, dogoritoare,
din grădini în care măsoară berzele o arătură.

Cel care se legăna pe un catîr jigărit,
cu turban pe cap și cu papuci în picioare,
era poate însuși profetul slăvit.

Trăgea din lulea... și s-a oprit la fîntînă,
vorbea cu o cadînă zîmbitoare,
care ținea obrazul ascuns în mînă.

ALTĂ PRIVELIȘTE

Din vălmășag de flori galbene, albastre și roșii,
unde au îngrămădit odihna moșii și strămoșii,
cimitirul satului păcătos dospește părăginire,
izbucnind viață din veșnica nimicire.

Sobolul răscolește tresăltări din morminte,
amiaza de vară trîndavă, fierbinte,
suie prin albastrul sfînt al cerului jucător,
din care eretele rotește pînda zilnicului omor,
și pretutindeni se revarsă aur de soare.

Stropită cu var și sînge, de viermi căutătoare,
bate ghionoaia suind vrej putredul trunchi.

Cireada cafenie, lăsată-n genunchi,
în tihnă, ca și cînd ar adînci un vechi gînd,
își prelungește păscutul rumegînd;
cît de subt maldărul de cruci dărîmate
cosașul verde zbîrnîie singurătate,
iar în baligi care au pecetluit locul
cu ruptă împrejmuire,
cărăbușii își făuresc rotunda nemurire.

CUPRINS

SCRISORI

CÎNTECE DE DRAGOSTE
ȘI MOARTE

ERRATA

În volumul I al acestei ediții,
la p. 26, rîndul 2 de jos, în loc de: a să învie *se va citi:* o să învie;
la p. 85, rîndul 7 de jos, în loc de: pavăza *se va citi:* pavăză;
la p. 95, rîndul 5 de sus, în loc de: răsărit *se va citi:* răsădit;
la p. 194, rîndul 12 de sus, în loc de: ncît *se va citi:* încît.

Redactor: GHEORGHE PIENESCU
Tehnoredactor: AUREL BUCUR

Dat la cules 10.01.1968. Bun de tipar 23.07.1968. Apărut 1968.
Tiraj 7180 ex. legate 1/1.
Hîrtie offset A de 80 g/m².
Format 500×800/16.
Coli ed. 3,30. Coli tipar 10,75.
A. nr. 14730/1967. C.Z. pentru bibliotecile mari şi mici 859—0.

Întreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 1918",
Str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97, Bucureşti,
Republica Socialistă România
Comanda nr. 1286